

ZALA MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Munkaegészségügyi követelmények bányavállalkozásoknál

XVII. Bányászati Szakigazgatási Konferencia

Zalakaros – Hotel Karos Spa, 2013. május 8-10.

Dávidné Gergál Rozália

Igazgató - helyettes

Zala Megyei Kormányhivatal

Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerve

ZALA MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

***1993. évi XCIII. törvény
a munkavédelemről***

**2004. május 1. az Mvt módosításában deklarálták a munkavédelem fogalmát,
és ebbe a fogalomkörbe tartozó két nagy szakterületet:**

**munkabiztonság
munkaegészségügy**

Az Mvt. 1. § (1) alkalmazásában munkavédelem: a szervezett munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munka-egészségügyi követelmények, továbbá e törvény céljának megvalósítására szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere, valamint mindezek végrehajtása.

A munkaegészségügy

**a munkahigiéne és a
foglalkozás-egészségügy**

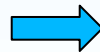
szakterületeit foglalja magában.

Mi a munkaegészségügy?

Feltételek, folyamatok, gyakorlatok összessége, rendszere, aminek a célja, hogy **fenntartsa az egészségi állapotot** és **megelőzze a megbetegedéseket**

egészségi állapot fenntartása

foglalkozás-egészségügy

megbetegedések megelőzése

munkaegészségügy

A WHO szerint:

- 2 000 000 ember hal meg évente munkahelyi okok miatt
- 386 000 ember hal meg munkahelyi levegőszennyezettség miatt évente
- 152 000 rákos megbetegedés történik munkahelyi rákkeltő-expozíció miatt évente
- 37% -a dolgozóknak krónikus hátfájással küzd munkahelyi okokra visszavezethetően

Cél: ezek megelőzése

Hogyan lehet megelőzni a munkahelyi megterhelésből eredő megbetegedéseket?

felismerés

értékelés

kontroll

A munkahelyen előforduló veszélyeket, ártalmakat felismerni, értékelni, intézkedéseket hozni.

Munkahelyi megterhelés, expozíció, veszélyek, ártalmak?

- Kémiai – veszélyes vegyi anyagok
- Fizikai – zaj, vibráció, sugárzások, napsütés, hideg, meleg, mikrohullám, rádiófrekvencia, laser, mágneses energia, stb.
- Biológiai – kullacs, férgek, baktériumok, vírusok stb.
- Ergonómiai – a fizikai teste érő megterhelések, túlterhelések
- Pszichés terhelés – lelki megterhelések és azok hatásai
- Stb.
- Stb.

felismerés

Milyen típusú
a veszély?
Mennyire
veszélyes?
Mit okoz?

értékelés

Mennyi ideig,
hogyan,
milyen gyakran
vagyunk kitéve
a veszélynek,
ártalomnak?

kontroll

kockázatelemzés

Hogyan tartjuk szinten az elfogadott kockázatokat?

felismerés

értékelés

kontroll

Legkevésbé hatékony

Leghatékonyabb

Vegyianyagok kontrollja méréssel

Munkaegészségügyi határérték

10% >

Aktív ellenőrzés nem szükséges,
de rendszeres ellenőrzés

Várhatóan nincs eü. hatás

50 % >

Aktív kontroll kell az
expozíció szinten tartása
érdekében

Eü. hatás valószínűsége kicsi

100 %

Beavatkozás szükséges,
Az expozíció határérték alatti
tartására

Eü. károsítás megjelenik

100 % <

Extrém magas
expozíció

Eü. károsítás megjelenik

Kontroll: pl. munkahelyi levegőszennyeződésmérés, orvosi vizsgálat (BEM)

Ki végezze?

Munkaegészségügyi szakember, aki

munkaegészségügyi orvostan,
közegészségtan-járványtan végzettséggel rendelkezik

Különösen a munkaegészségügyi szaktevékenységhez kötött feladatokat!

Kockázatelemzés, orvosi vizsgálatok szabályozása, eve szabályozás,
üzembe helyezés, súlyos baleset kivizsgálás, üzembe helyezés, soron kívüli ellenőrzés

Mvt 58. § (1) A munkáltatóvalamennyi munkavállalójára kiterjedően:

a 21. § (3) bekezdésében - ide nem értve a munkaeszközöket -,

a 23. § (2) bekezdésében, a 40. § (1) bekezdésében, a 42. § -ban,

a 44. § (1) bekezdésében,

a 46. § -ban,

a 49. § (1) bekezdésében,

az 54. § (1) bekezdés *b)* és *d)-g)* pontjaiban, (2) bekezdésében, (7) bekezdés *b)* pontjában és

az 56. § -ban előírt feladatainak ellátásához **foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást köteles biztosítani.**

ZALA MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

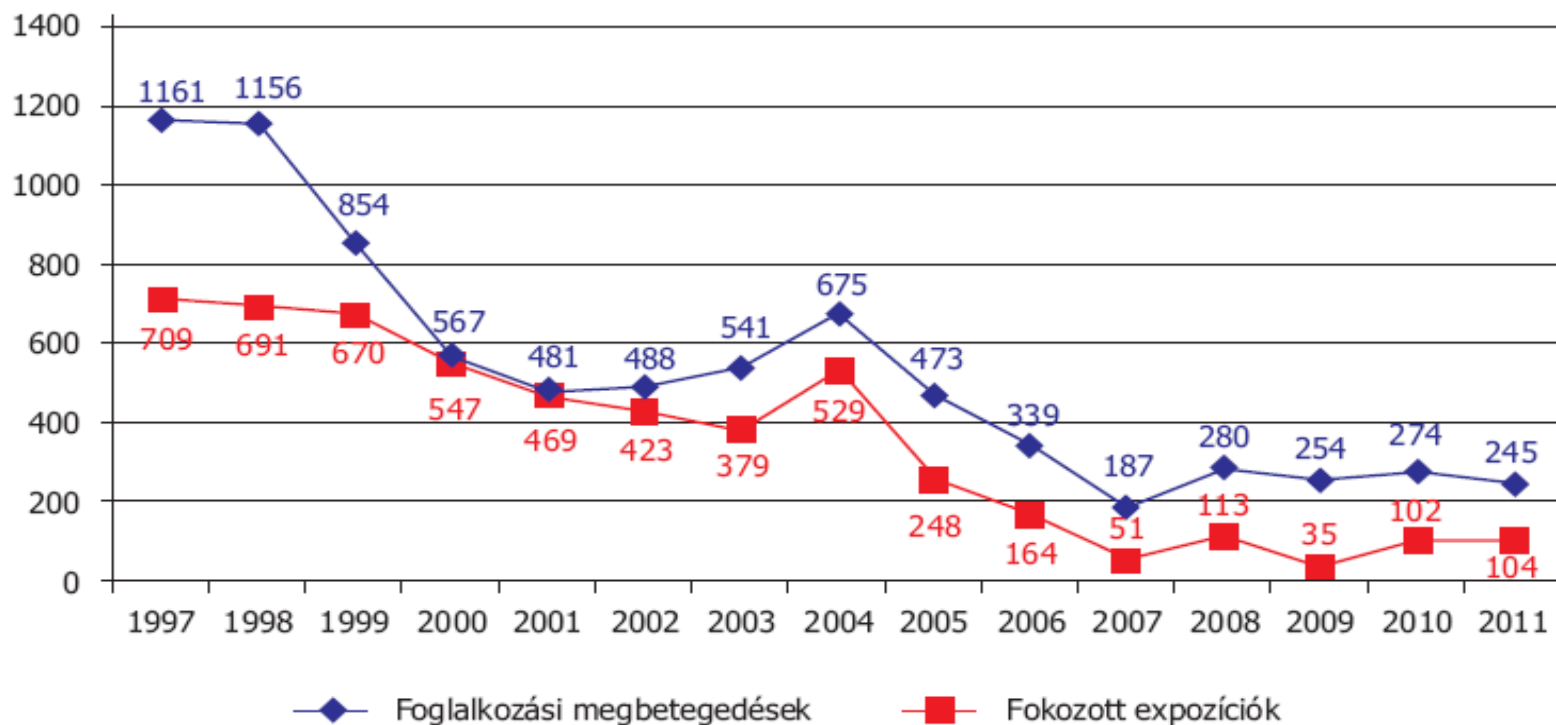
2014/2015

Hatékony ?

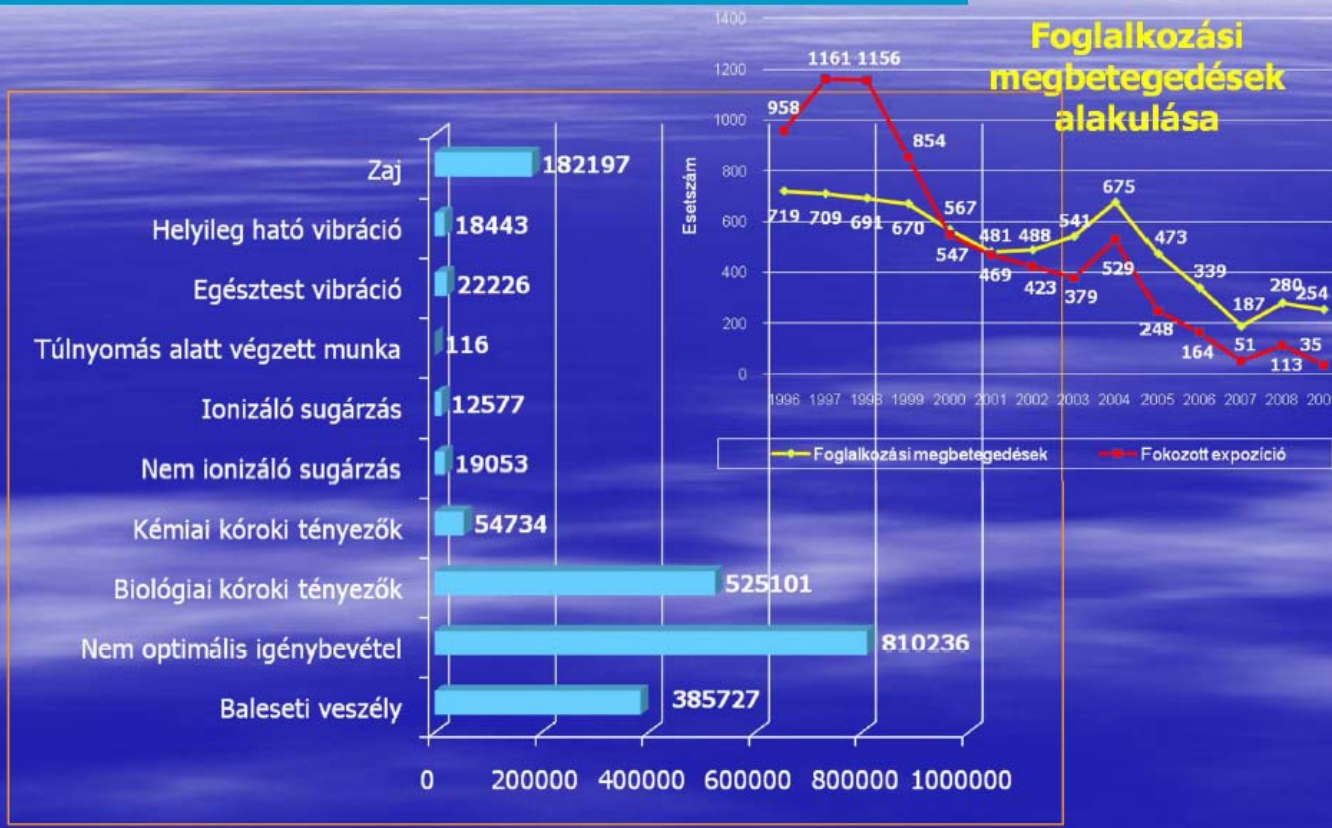

Foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek számának alakulása

Munkahelyi kockázatok

- a **21. §** (3) bekezdésében (A munkavédelmi üzembe helyezés feltétele a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat. E vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a létesítmény, a munkahely, a munkaeszköz, a technológia megfelel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges tárgyi, személyi, szervezési, munkakörnyezeti feltételeknek, illetőleg teljesíti a 18. § (1) bekezdése szerinti követelményeket. A vizsgálat elvégzése munkabiztonsági és munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.) - ide nem értve a munkaeszközöket -,
- a **23. §** (2) bekezdésében, (A munkahelyet, az egyéni védőeszközt, a munkaeszközt, a technológiát az üzemeltető munkáltatónak soron kívül ellenőriznie kell,
- a) ha az a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be, illetőleg
- b) rendkívüli körülmények (különösen átalakítás, baleset, természeti jelenségek vagy műszaki okból 30 napot meghaladó használaton kívüli időszak) bekövetkezése esetén.
- Az ellenőrzés elvégzéséig a munkahely, az egyéni védőeszköz, a munkaeszköz, a technológia üzemeltetését, illetve használatát meg kell tiltani. Az ellenőrzés elvégzése - a veszélyeztetés jellegétől függően - munkabiztonsági, illetve munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.)
- a **40. §** (1) bekezdésében, (A munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.)

- 42. §** A veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál a veszélyek megelőzése, illetve károsító hatásuk csökkentése érdekében
- a) a veszélyforrásokat és az ellenük való védekezés módját, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit az érintett munkavállalókkal - mind a munkahely egésze, mind az egyes munkafolyamatok tekintetében - meg kell ismertetni, ideértve a 40. § (2) bekezdésében foglaltakat is;
 - b) a veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni, használatukra ki kell oktatni és használatukat meg kell követelni;
 - c) a munkahely jellemzőitől, a munkaeszközöktől, az anyagok fizikai és kémiai tulajdonságaitól, a munkavállalók számától függően a munkahelyeket megfelelő eszközökkel kell felszerelni a tüzek leküzdésére, és szükség esetén tűzjelzőkkel és riasztó rendszerekkel is el kell látni ezeket; a veszélyforrások ellen biztonsági berendezéseket és eszközöket, jelző-, tűzoltó, mentőkészülékeket, vészkapcsolókat, biztonsági megvilágítást (a továbbiakban: biztonsági berendezéseket) működésképes, a rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban kell tartani;
 - d) gondoskodni kell arról, hogy a munkavállalók egészségét vagy biztonságát fenyegető súlyos és közvetlen veszély esetén az érintett munkavállalók erről azonnal tájékoztatást kapjanak, a munkát beszüntessék és a munkahelyeket azonnal elhagyják, biztonságos helyre távozzanak;
 - e) a Szabályzatban (11. §) meghatározott vagy a veszélyeztetés által megkívánt időszakonként a mentést és a menekülést gyakorolni kell;
 - f) gondoskodni kell a megengedett értékekkel szabályozott, munkahelyi kóroki tényezőkkel kapcsolatos munkahigiénés vizsgálatok elvégzéséről.

- 44. §** (1) Azoknál a munkafolyamatoknál, ahol a munkavállaló veszélyforrás hatásának lehet kitéve, a hatásos védelmet - amennyiben külön jogszabály eltérően nem rendelkezik - zárt technológia alkalmazásával, ha ez nem oldható meg, akkor biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések - szükség szerinti együttes - alkalmazásával kell megvalósítani.
- (2) Az (1) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is.
- (3) Munkát csak olyan munkakörülmények között és időtartamban lehet végezni, hogy az a munkavállaló egészségét, testi épségét ne károsítsa. Az egészségkárosodás kockázatát növelő időtartamban történő munkavégzés (rendkívüli munkavégzés, túlmunka stb.) esetén a külön jogszabály előírásai szerint kell eljárni.
- 46. §** A munkahelyen - jellegének, elhelyezkedésének, a veszélyforrásoknak, a munkavállalók létszámának, a munkavégzésből és a munkakörnyezetből származó hatások és egészségkárosító kóroki tényezők figyelembevételének, valamint a munka szervezésének megfelelően - biztosítani kell a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeit.

49. § (1) [58](#) A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha

- a) annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik,
- b) foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetve a fiatalok egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja,
- c) foglalkoztatása nem jelent veszélyt a munkavállaló reprodukciós képességére, magzatára,
- d) mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti és a munkára - külön jogszabályokban meghatározottak szerint - alkalmasnak bizonyult.

A munkára való alkalmasságról külön jogszabályban meghatározott orvosi vizsgálat alapján kell dönteni.

(2) [59](#) A tevékenység szerinti miniszter meghatározott munkakörök (foglalkozások) tekintetében előírhatja, hogy az (1) bekezdésben foglaltakon túl pályalkalmassági vizsgálat is szükséges, továbbá a vizsgálat rendjét az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben határozza meg. [60](#)

(3) [61](#) A munkarendje szerint rendszeresen vagy az éves munkaidejének legalább egynegyedében éjszakai munkát (Mt. 89. §) végző munkavállaló részére a munkáltató a munkába lépést megelőzően, illetve a munkaviszony fennállása alatt a munkaviszonyra vonatkozó szabályban előírt időszakonként köteles biztosítani az orvosi alkalmassági vizsgálatot.

(4) [62](#) A munkavállalót nappali munkavégzésre kell beosztani, ha az orvosi vizsgálat megállapítja, hogy az éjszakai munkavégzés a (3) bekezdésben említett munkavállaló egészségi állapotát veszélyezteti, vagy megbetegedése az éjszakai munkavégzéssel áll okozati összefüggésben.

- 54. § 68 (1)** Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles figyelembe venni a következő általános követelményeket:
- b) a nem elkerülhető veszélyek értékelése;
 - d) **69** az emberi tényező figyelembevételével a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál, különös tekintettel az egyhangú, kötött ütemű munkavégzés időtartamának mérséklésére, illetve káros hatásának csökkentésére, a munkaidő beosztására, a munkavégzéssel járó pszichoszociális kockázatok okozta igénybevétel elkerülésére;
 - g) egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítása, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására;
- (2) A munkáltatónak rendelkeznie kell kockázatértékeléssel, amelyben köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és keverékekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. A kockázatértékelés során a munkáltató azonosítja a várható veszélyeket (veszélyforrásokat, veszélyhelyzeteket), valamint a veszélyeztetettek körét, felbecsüli a veszély jellege (baleset, egészségkárosodás) szerint a veszélyeztetettség mértékét. A kockázatértékelés során az egészségvédelmi határértékkel szabályozott kóros tényező előfordulása esetén munkahigiénés vizsgálatokkal kell gondoskodni az expozíció mértékének meghatározásáról.
- (7) b) rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket;
- 56. § 81** Az egyéni védőeszköz juttatásának belső rendjét a munkáltató írásban határozza meg. E feladat ellátása munkabiztonsági és munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.

ZALA MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

2024/2025

Köszönöm a figyelmüket!